

เทศน์เช้า วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ ธรรมโอสธ จะเหนื่อยยากขนาดไหน ธรรมโอสธทำให้สดชื่นขึ้นมาได้ ธรรมโอสธทำให้เรามีความสุขใจ คนเราเกิดมาเกลียดความทุกข์ ปราบณาความสุขทุกๆ คน ถ้าเกลียดความทุกข์ ปราบณาความสุขทุกคน คนมีค่าเท่ากับคน มันจะต่างกัน ต่างกันโดยความคิด ความคิดเวลาคิดโดยกิเลสตัณหาความทะยานอยาก ความคิดเห็นแก่ตัว เห็นแก่ตัวนี้กว่าจะได้ประโยชน์ มันไม่ได้หรอก ถ้าความคิด ความคิดเพื่อสาธารณะ ความคิดเพื่อประโยชน์นะ โอ้อโฮ! มันยังทำยังมีความสุข นี่ความสุขอย่างนั้น

คนเราเกิดมา เกิดมาเป็นสิ่งที่มีชีวิต สิ่งที่ต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย ถ้าปัจจัยเครื่องอาศัย คนเราเกินมาต้องมีหน้าที่การงาน ถ้าหน้าที่การงานก็เพื่อปัจจัยเครื่องอาศัยๆ ถ้าปัจจัยเครื่องอาศัย ไม่มีทิฏฐิมานะนะ สิ่งนี้มันพอกสิ้นใจ พอกล้ากลืนไป

มนุษย์ต่างจากสัตว์ สัตว์มันก็มีชีวิตเหมือนกัน สัตว์มันก็หาปัจจัย ๔ ของมันเหมือนกัน แต่สัตว์มันไม่มีศีลไม่มีธรรมะ มนุษย์มีศีลมีธรรมนะ ถ้ามนุษย์มีศีลมีธรรมขึ้นมา เราเกิดมาแล้วเราเกิดมาด้วยบุญกุศลของเรา บุญกุศลในทางวิญญะนะ บุญกุศลใน ๓ โลกธาตุ แต่ถ้าเวลาจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา สิ่งที่เกิดมาๆ ทุกข์เป็นอริยสัจ ทุกข์เป็นความจริงทั้งนั้นนะ ทุกข์เป็นอริยสัจ ทุกข์เป็นความจริง แล้วจะพ้นจากทุกข์ไปได้อย่างไร พ้นจากทุกข์ได้มันต้องการประพฤติปฏิบัติ เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา คนต้องมีอำนาจวาสนาขึ้นมาถึงจะมาประพฤติปฏิบัติ เพราะเกิดมามันก็ทุกข์มันก็ยากอยู่แล้ว เวล่ำเวลามันจะไม่มีหรอก ทำมาหากินยังไม่มีเวลาจะทำมาหากินเลย จะเอาเวลาที่ไหนไปประพฤติปฏิบัติ

เวลาหากิน หากินมันก็ใช้สติปัญญา สติปัญญาทางโลก ใครที่มีอำนาจวาสนาของเขาเขาทำสิ่งใดประสบความสำเร็จในชีวิตของเขา อำนาจวาสนาเรารุ่นๆ ตอนๆ เราก็พยายามทำของเราๆ ถ้าทำของเรา นี่มันเรื่องอำนาจวาสนา ถ้ามันทำแล้วมันประสบความสำเร็จในชีวิต เราก็พอใจของเรา ถ้าพอใจของเรา สิ่งมันเกินมา สิ่งมันเหลือมา เราจะสร้างบุญกุศลของเรา บุญ

กุศลของเราเพื่อโอกาสของเรา เพื่อวาสนาของเรา ถ้าวาสนาของเรา ถ้าทำอย่างนี้ได้ มันคิดขึ้นมา มันเป็นประโยชน์

เวลาเราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนเรื่องอะไร พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รัตนตรัย ที่ฟังอื่นไม่มี ที่ฟังอื่นไม่มี แล้วพระสงฆ์ มาจากไหน ก็มาจากฆราวาส มาจากโยมนั้นแหละ เวลามาจากโยมขึ้นมา เพราะอะไร เขามีศีล ๕ ไร เวลาศีล ๕ โยมเขามีศีล ๕ ไรใหม่ เวลาประพฤติปฏิบัติในวัดก็มีศีล ๘ ไรใหม่ มาบวชมีศีล ๑๐ ไรใหม่ มาบวชพระมีศีล ๒๒๗ ศีลนี้เป็นรั้วล้อมรอบหัวใจไว้ไม่ให้ออกมาวุ่นวายใจ นี่สมณสาธูป ถ้าสมณสาธูปขึ้นมา สิ่งที่ว่าเรามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่ฟัง รัตนตรัยของเรา สิ่งที่ฟังอื่นไม่มี ถ้าที่ฟังอื่นมันก็เป็นเรื่องทางโลก เรื่องทางโลก คติโลก คติธรรม

คติโลก คติโลกมันก็แข่งขันกันทางโลกนั่นนะ ถ้าแข่งขันกันทางโลก สิ่งที่แข่งขันกัน สิ่งที่ว่าอำนาจวาสนามันก็เป็นธุรกิจอันหนึ่ง ถ้าเป็นธุรกิจอันหนึ่ง สิ่งที่เป็นธุรกิจมันก็มีได้มีเสียเหมือนกันทั้งนั้นนะ มันมีสะอาดบริสุทธิ์มาจากไหน ถ้ามันไม่สะอาดบริสุทธิ์มาจากไหน เวลาไปทำบุญในเนื่อนาบุญของเรา ถ้าเนื่อนาบุญของเรา เราทำบุญทิ้งเหวไป สิ่งนั้นมันเป็นประโยชน์กับศาสนา มันเป็นประโยชน์สาธารณะ ถ้ามันเป็นประโยชน์นะ แต่เวลาเป็นประโยชน์ขึ้นมา เวลาเราไปวัดไปวา เราไปเห็นสมณสาธูป เห็นพระที่ไม่มีอุปัชฌาย์อาจารย์ที่ควบคุมดูแล

มันมีคนพูดมาก เวลาไปวัดๆ ไหว้พระไม่ลงๆ เห็นไหม เวลาสมมุติสงฆ์ สมมุติสงฆ์ก็มาจากโลกนั่นแหละ แต่มาจากโลกขึ้นมาแล้ว ถ้าเขามีสติปัญญาของเขา ถ้าเขาบวชมาปรารถนาเพื่อความพ้นทุกข์นะ ไอ้เรื่องปัจจัยเครื่องอาศัยเป็นเรื่องรองๆ ทั้งนั้นนะ เรื่องจริงของเขาคือเรื่องหัวใจของเขา เวลามันทุกข์มันยากขึ้นมามันทุกข์มันยากในหัวใจนะ

เวลาครูบาอาจารย์ประพฤติปฏิบัติ หลวงปู่กงมาท่านไปเที่ยวเมืองจันทน์ ท่านไปเห็นความอุดมสมบูรณ์ ท่านร้องไห้เลย “ศาสนาหมดแล้ว ศาสนาหมดแล้วนะ” เพราะอยู่ที่กินดี ใจดี ถ้าอยู่ที่กินดี ใจดี หลวงปู่กงมาท่านเห็นพระอยู่กันด้วยความอุดมสมบูรณ์นะ ท่านร้องไห้ น้ำตาท่านไหล เพราะอะไร เพราะครูบาอาจารย์ของเราเวลาท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมาตามความจริงของท่าน ท่านไม่มาสนใจเรื่องอย่างนี้ ท่านไม่มาสนใจปัจจัยเครื่องอาศัย ท่านสนใจแต่ศีล สมาธิ ปัญญา สนใจในจิตใจของท่าน แล้วเวลาสนใจในจิตใจของท่าน เวลาท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมาด้วย

ความขาดแคลน ด้วยความอดๆ อยากๆ แต่หัวใจมันเข้มแข็ง หัวใจมันแจ่มใส หัวใจมันส่องไสว แล้วท่านได้มาอย่างนั้นไง

เวลาครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติในะ ลุ่มๆ ดอนๆ ขาดแคลนทั้งนั้นนะ พอขาดแคลน กิเลสมันคึ้นรน คึ้นรนก็ให้เห็นตัวมันเงิ คึ้นรนก็จับมันสิ แต่ถ้าทำมาอย่างนั้น นี้ครูบาอาจารย์ ท่านปฏิบัติทุกขียาก เวลาทุกขียากขึ้นมา แต่ธรรมะมันเจริญ ธรรมะมันแจ่มใส ธรรมะมันมี คุณธรรมในหัวใจ

เวลาหลวงปู่กงมาท่านกลับมาไปเห็นเงิ ท่านไปเห็น ครูบาอาจารย์เล่าต่อๆ กันมา เวลาท่าน มาก็ได้ข่าวว่าท่านพ่อลีมาสร้างวัดทางนี้ ท่านก็วิเวกมา รุดงค์มา จนต้องมาสร้างวัดสร้างวา แต่ พอมาเห็นพระอุดมสมบูรณ์ น้ำตาไหล นี่หมด ธรรมทายาท สมณะที่จะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มัน อยู่สุขอยู่สบายเกินไปเงิ

เวลาเราทุกข็เราขากขึ้นมา กิเลสมันคึ้นรน ถ้ากิเลสมันคึ้นรน เพราะเรามาหามันเงิ ถ้าเรามา หามันนะ เราต่อสู้กับมัน เราพยายามขจัดวงมัน พยายามจำกัดมันให้ได้ นั่นนะมันออกมาให้เรา เห็น

แต่ถ้ามันอุดมสมบูรณ์ กินแล้วก็นอนอย่างกับหมู หลวงตาพูดทุกวัน กินแล้วก็นอน นอน แล้วก็กินนั่นนะ นั่นนะวิชากิเลส ท่านบอกนั่นวิชากิเลส แต่ทางโลก เวลาพระอวดกัน อวดกัน ความอุดมสมบูรณ์ อวดกันยศถาบรรดาศักดิ์ อวดกันโดยศรัทธา อวดกันโดยคณะศรัทธา ไป ไหนมีแต่คนล้อมหน้าล้อมหลัง มันลวงโลกทั้งนั้นนะ นี่มันความเห็นของโลกเงิ คติโลก คติ ธรรมเงิ ถ้าคติโลกมันเป็นแบบนี้

ถ้าคติธรรมๆ คติธรรมนะ ถ้าครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรม แล้วคนที่ เป็นธรรม พอเป็นธรรม ท่านไปเห็นเงิ เวลาเข้าวัดไปท่านรู้แล้ว เวลาหลวงตาท่านไปเยี่ยมลูกศิษย์ๆ ท่านเข้าวัดไปท่าน เห็นแล้ว หัวหน้ามันดีหรือหัวหน้าไม่ดี หัวหน้าดีเขาปฏิบัติขึ้นมา ในวัดในวานะ กิจของสงฆ์ๆ กิจของตัว บ้านของตัวดูแลให้ดี ถ้าบ้านของตัวดูแลไม่ดีแล้วจะไปดูแลใคร ถ้าบ้านของตัวดูแลไม่ ดีจะดูแลหัวใจของตนได้อย่างไร ถ้าบ้านของตัวเองไม่ดูแล หัวใจมันก็เป็นวัดร้าง พอวัดร้าง ขึ้นมา

แล้วถ้ามันมีสติปัญญาในหัวใจอันนั้น หัวใจนี้มีสติปัญญาขึ้นมารักษาตัวมันเอง ตัวมันเองก็ไม่ร้าย ข้อวัตรก็ไม่ร้าย วัตรก็ไม่ร้ายเพราะมีพระ กิจของสงฆ์ๆ เวลาครูบาอาจารย์ท่านไปเยี่ยมลูกศิษย์ๆ ท่านไปดูอย่างนั้นนะ ไปดูความบกพร่อง ไปดูความขาดแคลน ไปดูความเป็นจริงในหัวใจ เห็นไหม นี่คือนิโครม

นี่ไง เราเกิดเป็นชาวพุทธ เรามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่ง แต่พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่ง พระสงฆ์ คุณติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการ อนุปูปกติก ผู้ที่ยังไม่ศรัทธาก็ให้ศรัทธา พอทำบุญกุศลขึ้นมาแล้วไปสวรรค์แน่นอน ถ้าเขาทำด้วยศรัทธาของเขา ไม่มีสิ่งใดแอบแฝง เวลาไปสวรรค์ขึ้นมาแล้วให้ถือเนกขัมมะ ถือเนกขัมมะก็ถือศีลใจ เนกขัมมะ ถือพรหมจรรย์ จะเทศน์เรื่องอริยสัจแล้ว เวลาเทศน์เรื่องอริยสัจ เรื่องเข้าสู่หัวใจ เห็นไหม

นี่ไง เวลาพระบวชใหม่ๆ บวชใหม่ก็มาจากฆราวาส เวลาพระบวชใหม่ยังไม่พ้นนิสัย ถ้าพ้นนิสัยขึ้นมาก็ต้องขอนิสัย เวลาขอนิสัยขึ้นมา ภิกษุบวชใหม่ทนคำสอนได้ยาก ทนคำสอนได้ยากเพราะประชาธิปไตยๆ ใจ สิทธิความเป็นมนุษย์นะ มากดขี่ข่มเหงกันไม่ได้

เวลาหลวงตาท่านพูด ท่านไปข่มเหงใคร ท่านไปข่มเหงมนุษย์ที่ไหน นี่ศาสนทายาท มันทะนุถนอมนะ แต่มันทะนุถนอมเพื่อให้ธรรมมันเปิดขึ้นมาใจ การทะนุถนอมโดยธรรม ไม่ใช่การทะนุถนอมโดยโลกใจ ถ้าทะนุถนอมโดยโลก โลกก็เห็นกันอย่างนั้นใจ เวลาเข้ามาที่เอาอกเอาใจดูแลกัน ดูแลมันก็กิเลสอ้วนๆ ใจ

นี่ไง แต่ถ้ามันเข้ามา สมณสารูป เข้ามาแล้วต้องพิจารณาเพื่อดูแลรักษาหัวใจของตน เข้ามานี่ไง เวลาบวชมาแล้วมันก็พยายามค้นคว้าใจ ถ้าค้นคว้าพยายามกระทำของเราขึ้นมา นี่ไง ถนอมรักษาๆ พระบวชใหม่ทนได้ยากคือคำสอนๆ มันนิสัยฆราวาสใจ นิสัยฆราวาสคือนิสัยส่วนตัวของเราใจ ถ้ามันเป็นกิเลสก็ทวิภูมิมานะทั้งนั้นแหละ มันเข้ามาด้วยทวิภูมิมานะของคุณ ว่ามีปัญหาๆ ปัญญาอะไร กิเลสทั้งนั้น เข้ามายังไม่สามารถ ศีลที่บริสุทธิ์ ศีลที่มันทำให้สะอาดขึ้นมา ถ้าจิตใจมันมีขอบมีเขตของมัน ถ้าทำความเข้าใจของใจเข้ามา ถ้าใจมันสงบเข้ามา เห็นไหม

นี่ไง เวลาพระบวชใหม่ๆ พอพระบวชใหม่แล้วถ้ามาฝึกหัดขึ้นมาๆ แล้วเราก็ส่งเสริมใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ร้อยสัตว์พันสัตว์ ร้อยสัตว์พันสัตว์มันต้องพัฒนาขึ้นมาอย่างนี้ ถ้า

พัฒนาขึ้นมาอย่างนี้ นี่คติดธรรม คติดธรรมจะเกิดขึ้นมา ถ้าคติดธรรมเกิดขึ้นมา เราก็ไว้วางใจพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์

พระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาอยู่ที่ไหน พระพุทธศาสนา คุณติ สิ่งที้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทฺธเจ้าท่านปรินิพพานไปแล้ว เวลาพระอนนท์ถามไฉน ถามว่า “ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทฺธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว พระจะเอาที่ใหนเป็นที่พึ่ง”

“ธรรมและวินัยทีเราตรัสเธอไว้เป็นศาสดาของเธอ”

ธรรมและวินัยคือคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทฺธเจ้า สิ่งทีวินัยทีเป็นข้อวัตรปฏิบัติเป็นศาสดาของเรา เห็นไหม หลวงตาท่านพูดประจำ เขียบหัวพระพุทฺธเจ้าไปแล้วแสดงธรรมไฉน

เวลาคนเขามาถามว่า เขียบหัวพระพุทฺธเจ้าเป็นอย่างไร

ก็ธรรมวินัยนี้ไฉน ถ้าเราไม่ก้าวล่วงๆ นี่พระบวชใหม่ พระบวชใหม่มามันก็ต้องถนอมรักษา พยายามศึกษา ศึกษาว่า สิ่งใดแล้วไม่เข้าไปใกล้เลย ไม่เข้าไปเขียบในร่มเงาของพระธรรมวินัย ไม่ให้มันเป็นอาบัติ เป็นสิ่งที่เศร้าหมองในใจของเรา แต่ด้วยความไม่รู้ ความไม่รู้มันก็เรื่องธรรมดา เรื่องธรรมดาเพราะมันไม่รู้ รู้เท่าไม่ถึงการณ์ทำเข้าไป

ทีนี้เวลาพระบวชมาแล้วทีจะออกประพฤติปฏิบัติเนะ เขาจะศึกษาอนุพุทฺธิกถา สิ่งทีศึกษา มา ศึกษามาเป็นชั้นเป็นตอนขึ้นมา เวลาปฏิบัติขึ้นมามันจะมีอาวุโสกันเต เวลาศึกษาในตำรา ถ้าภิกษุอายุพรรษาต่างกัน ๕ พรรษา เราจะไม่สามารถเข้าเข้าไปใกล้ท่าน มันมีสูงมีต่าเนะ มันปรับโดยอัตโนมัติ ถ้าภิกษุพรรษาอ่อนกว่านั่งอยู่สูงกว่าภิกษุทีพรรษามากกว่าโดยทีไม่ขอโอกาสปรับอาบัติทันที อาบัติมันเป็นอัตโนมัติเลย ฉะนั้น เขาถึงศึกษา เขาถึงเคารพ

คุณติ ฉะนั้น เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านรื้อฟื้นขึ้นมาไฉน ธรรมวินัยมันมีอยู่แล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทฺธเจ้าบอกพระอนนท์ไว้แล้ว “ธรรมวินัยจะเป็นศาสดาของเธอ” ศาสดาของเธอแล้วทำอะไรรกัน ปล่อยปละละเลยไฉน

เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านรื้อคันขึ้นมานะ ท่านก็พื้นฟูของที่มีอยู่นั้นแหละ ของที่มีอยู่นะ เวลาเขาจะทำสังคายนานะ ใครมันจะฉลาดเกินองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมและวินัยมันมีอยู่แล้ว ไปสังคายนานะอะไร ปฏิบัติสิ ปฏิบัติตามนั้น ปฏิบัติตามธรรมวินัย ปฏิบัติตามศาสนานั้นนะ แล้วมีใครทำอะไร ก็หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านมาพื้นฟูของท่าน ท่านมาทำของท่าน พอมาได้ขึ้นมามีตามความเป็นจริง

พอความเป็นจริงขึ้นมา แล้วความจริงที่ไหน ใครเห็น ธรรมในหัวใจของหลวงปู่มั่น ใครเห็น ไม่มีใครเห็นหรอก แต่มันเป็นความสุขของหลวงปู่มั่น เป็นความจริงในใจหลวงปู่มั่น วิมุติธรรมๆ วิหารธรรมในใจอันนั้นไง เพราะวิหารธรรมในใจอันนั้น ธรรมอันนี้มันมีคุณค่าเหลือเกิน ใจ พอมีคุณค่าเหลือเกิน ท่านอยู่ป่าอยู่เขาของท่านด้วยเกียรติศัพท์เกียรติคุณของท่าน ผู้ที่แสวงหาๆ แสวงหาต้องไปแสวงหาจากท่าน ถ้าไปแสวงหาจากท่าน มันเป็นการเชื่อถือความศรัทธากันมาเห็นใหม่

นี่พูดถึงว่า เวลาเราจะไปวัดหาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ นี่ไง เราหาพระสงฆ์อย่างไร เราหาพระสงฆ์ที่ว่าท่านอ่อนน้อมถ่อมตนใจ ท่านเป็นครูของเทวดา พรหมมาฟังเทศน์ท่าน เทวดา อินทร์ พรหมมาฟังเทศน์หลวงปู่มั่นๆ ท่านเป็นครูมนุษย์หรือ ท่านต้องการมนุษย์ชี้เหม็นเข้าไปเคารพศรัทธาหรือ ท่านไปไหนต้องให้คนนับหน้าถือตาหรือ ไม่มี ท่านอยู่ของท่านโดยความสงบสงัดของท่าน เราต้องวิ่งไปแสวงหาท่าน

นี่ไง แล้วเวลาบอกว่า เราเป็นชาวพุทธ เรามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่ง เวลาเรามีพระสงฆ์ๆ เราก็มองแต่พระสงฆ์ที่เราไว้ใจไม่ได้ พระสงฆ์ที่เราลงใจไม่ได้ แล้วเราจะเอาอะไรเป็นที่พึ่งล่ะ พวกเราก็อเลเิง คูลิ เป็นฆราวาสเขา เขาเป็นผู้ดี เขายังมีมารยาทเรียบร้อยกว่าพระเราอีก แต่นี่เวลาพูดถึงพระอย่างนั้นไง แต่ทำไมไม่พูดถึงพระครูบาอาจารย์เราบ้างล่ะ ทำไมไม่พูดถึงพระที่ท่านฝึกฝนของท่านมาล่ะ แล้วเวลาท่านฝึกฝนของท่านมาแล้ว ท่านฝึกฝนมาดีอย่างไร ท่านก็มาอบรมสั่งสอนพวกเราละ จะสร้างศาสนทายาท สร้างศาสนทายาทขึ้นมาไง ถ้าสร้างศาสนทายาทขึ้นมา ที่มาวัดมาวากันเรามาทำบุญกุศลก็เพื่อเหตุนี้ไง เพื่อส่งเสริมใจ

เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนให้มีธรรมเป็นที่พึ่ง ให้มี พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่ง ไม่มีอย่างอื่นเป็นที่พึ่งเลย ในปัจจุบันนี้ ในการ

ประพาศปฏิบัติขึ้นมามันจะเป็นไสยศาสตร์ไปทั้งนั้น ในวัดในวามิรูปเคารพที่แปลกๆ ในการกระทำมันมีแปลกๆ แล้วเวลาไปวัดปฏิบัติจริงๆ ขึ้นมา ไม่เห็นมีอะไรเลย ไม่เห็นมีอะไรเลย

จะมีอะไรละ ก็มีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เอ็งมองไม่เห็น เอ็งอยากเห็นสิ่งแปลกๆ ไร อยากจะเห็นแต่เรื่องไสยศาสตร์ไร อยากเห็นสิ่งที่จับต้องได้ใจ แต่ไอ้จริงๆ มึงไม่เห็น ถ้าเห็น เห็นอย่างไร

เห็นขึ้นมา มาวัดมา เราถือศีล ศีล สมาธิ ปัญญาไง ถ้าศีล สมาธิ ปัญญา วัดที่ประพาศปฏิบัติขึ้นมาที่เรียกว่าง่ายใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้สอนอะไรที่เลอเลิศ ไม่ได้สอนอะไรที่มันแปลกประหลาดเลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนเรียกว่าง่ายเลย เรียกว่ามันอยู่ที่ไหน

คนเดินหรือคนวิ่งอยู่มันจะเห็นภาพสิ่งใดไม่ได้ คนยืนหรือคนนั่งอยู่จะเห็นภาพชัดเจนจิตใจที่มันเคลื่อนไหว จิตใจที่มันพุ่งชาน จิตใจที่มันทุกข์ยากกันอยู่นี้ แล้วก็วิ่งแสวงหากัน วิ่งแสวงหากัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า มนุษย์เราถือคุ่นไฟคนละคุ่น แล้วก็วิ่งไปว่า ร้อนๆ แล้วก็วิ่งถือไปเรื่อยๆ ในคราวหนึ่งมีเอกบุรุษผู้หนึ่งคือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทั้งคุ่นไฟนั้นแล้ว แล้วสอนพวกเราให้ทิ้งคุ่นไฟนั้นไป

นี่ก็เหมือนกัน เราก็กว้างหา เราก็กว้างของเรา ร้อนๆ แต่ถ้าเราหยุดของเรา หายใจเข้านิกพุท หายใจออกนิกโซ ทำความสงบของเราเข้ามา ถ้าใจสงบเข้ามา คนที่หนึ่งอยู่มันเห็นภาพอะไรเกิดขึ้นมา เห็นความบกพร่องของเรา เห็นความผิดพลาดของเรา เห็นความไม่เอาไหนของเรา แล้วพอเห็นความไม่เอาไหนของเรา นี่ไง ให้บุคคลอื่นสอนขนาดไหน ถ้าเรารู้ความบกพร่องของเราเอง นั่นนะไม่ต้องไปโต้แย้งกับใครเลย ถ้ามันมีสติมีปัญญาขึ้นมามันจะเห็นความบกพร่องของเรานะ ทำไมเราไม่เอาความจริง

สิ่งใดๆ ก็ทำได้ทั้งนั้นนะ นั่งเฉยๆ หายใจเข้านิกพุท หายใจออกนิกโซ ทำไม่ได้ ถ้าเราทำขึ้นมา เป็นปัจเจกตั้ง เป็นสันตวิภูฏิกโก คนเราเจ็บไข้ได้ป่วยที่ไหน เวลามันหาย หายที่นั่น จิตใจของเรามันทุกข์มันยากที่นี้ แต่เราก็กว้างหาที่อื่น ให้คนอื่นเขาช่วยเหลือดูแลเราไป ถ้าคนอื่นปกป้องดูแลเรา คนอื่นๆ คนอื่นทั้งนั้นเลย

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าย้อนกลับมาที่เราๆ ที่เราทั้งนั้นเลย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์กลับมาที่ใจเรานี้ ทำคุณงามความดีที่เราทำนี่ วันนี้มาทำบุญกุศล ใครเป็นคนมา ก็ร่างกายนี้มา หัวใจมันพามา ถ้าหัวใจมันพามาแล้ว หัวใจมันทุกข์ร้อนไหม ถ้ามัน ถ้าหัวใจมันทุกข์ร้อน แล้วอะไรเป็นที่พึ่งในโลกนี้ ถ้าไม่มีสิ่งใดเป็นที่พึ่งในโลกนี้ เราก็กลับมาหาใจเรา แต่มันหาไม่เจอ หาไม่เจอเราก็สร้างศรัทธาความเชื่อของเรา แล้วแสวงหาของเรา มันเป็นไปได้จริง เป็นไปได้จริงนะ แต่เวลาทำมันทุกข์มันยากมาก มันทุกข์มันยากมากก็ครูบาอาจารย์เรานี้ใจเวลาครูบาอาจารย์ถ้าเป็นจริง เป็นจริงอย่างนั้นนะ

ถ้าเห็นพระอุดมสมบูรณ์อยู่สุขอยู่สบาย หลวงปู่กงมาเรื่องให้เลย เวลาหลวงปู่มันท่านก็ไม่ทำแบบนั้น ครูบาอาจารย์เราไม่ทำแบบนั้น ถ้าทำแบบนั้นนะ ดูลิ เวลาคนที่ภาวนามันรู้ กิณอิม นอนอุ่น ธาตุชั้นมันทับจิต อืดอาด ยืดอาด ทำอะไรก็ได้ แล้วในปัจจุบันนี้ก็เป็นอย่างนั้น ทั้งนั้นนะ ทำอะไรได้ มันเรือเกลือ รถที่ชำรุดไปวิ่งได้ไหม รถที่มันเสียหาย เบรกไม่ดี เอาไปขับไหม

นี่ก็เหมือนกัน หัวใจที่มันฮึกเหิม หัวใจที่มันคึกคะนอง หัวใจที่มันไม่มีสติปัญญาอะไรเลย แล้วก็ไปบำรุงบำเรอมัน จะไปไหนล่ะ นี่ไง เรามาถือศีลๆ ถือศีลก็ลดทอนมันไป สิ่งใดที่มันเป็น ฟืนเป็นไฟก็ชักมันออกๆ ใจ ครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นจริงนะ ท่านอดนอนผ่อนอาหาร

เวลามันผ่อนอาหารขึ้นมา โอ้โฮ! มันเข้มขึ้นนะ หัวไม่หิวโดยธรรมชาติ คนที่ภาวนามารู้ เวลาอดอาหาร ผ่อนอาหาร หัว หัวกระหาย แต่มันก็พอผ่อนไป เพราะว่ามันขยันขาดน้ำไม่ได้ น้ำถ้าเป็นน้ำสาธารณะไม่ต้องประเคน เรากรงแล้วเราก็มกินได้ตลอดเวลา เอน้ำประทังชีวิตนั้นไป แต่หัวใจมันผ่องแผ้ว หัวใจมันเดินนะ ตัวปลิวเลยแหละ เบา ลอยไปก็ลอยมานะ แต่เวลาฉันอาหารเสร็จแล้วก็เหมือนกับเรือเกลือ ขยับไม่ได้เลย

นี่ไง ธรรมะที่มันเหนือใจ นี่ไง คติธรรมมันเหนือคติโลกใจ คติโลกอุดมสมบูรณ์พูนสุขอยู่! วังแสวงหายศลาบรรดาศักดิ์ ไอนั้นถ้ามันเป็นเรื่องทางโลกนะ เรื่องทางโลกหมายความว่า เราได้ทำบุญกุศลของเรา เราทำอย่างใดก็ประสบความสำเร็จอย่างนั้นนะ เราปฏิเสธไม่ได้หรอก เวลาแดดออก พระอาทิตย์ขึ้น เราปฏิเสธแสงอันนั้นไม่ได้หรอก สิ่งใดที่ใครทำมา ถ้ามันได้ มันก็ได้โดยธรรมชาติ มันได้โดยข้อเท็จจริงอยู่แล้ว สิ่งที่มีมันขาดตกบกพร่อง เห็นไหม พระ

อาทิตย์ขึ้น เราไปอยู่ในที่อับ ในที่ไม่มีแสง ใอันนั้นก็วาสนาของเราเอง เราก็พยายามทำของเราให้เข้าสู่แสงนั้น

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเราประพฤติปฏิบัติของเรา ถ้ามั่นขาดตกบกพร่องสิ่งใด เราก็พยายามทำของเราขึ้นไปๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนอย่างนี้ พระพุทธศาสนาสอนอย่างนี้ พระพุทธศาสนาสอนตนเป็นที่พึ่งแห่งตน อุดตา หิ อุดตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน แล้วพยายามฝึกหัดๆ ขึ้นมา พอตนเป็นที่พึ่งแห่งตนแล้วไม่ต้องไปพึ่งใคร แล้วใครก็หลอกเราไม่ได้ ใครก็มาครอบงำเราไม่ได้ ใครก็จะมาชักจูงเราไม่ได้

เวลาเราพูดประจำ ขออย่างเดียว ขอให้เอาหัวใจเราไว้ในห้วงอกเรานี้ อย่าไปเชื่อใครง่ายๆ เวลาเราประพฤติปฏิบัติขึ้นไปแล้ว ถ้ามีหลักมีเกณฑ์แล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนเรื่องกาลามสูตรไว้ ไม่ให้เชื่อแม้แต่อาจารย์ของเรา ไม่ให้เชื่อคำสอนนั้นๆ ไม่ให้เชื่อทั้งสิ้น ให้ประพฤติปฏิบัติให้เป็นความจริง แล้วถ้าประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเป็นความจริงแล้ว เราไปกลัวใคร แต่ที่มันประพฤติปฏิบัติแล้วยังไม่ได้ความจริง ไม่ได้ความจริงก็อาศัยครูบาอาจารย์ไปก่อน ครูบาอาจารย์เป็นที่พึ่งที่อาศัย เราก็อาศัยครูบาอาจารย์นั้นเป็นที่พึ่งที่อาศัย แล้วเราพยายามฝึกหัดของเราขึ้นมา

คติโลก คติธรรม มนุษย์มันมหัศจรรย์อย่างนี้ มนุษย์ต่างจากสัตว์ สัตว์มันแสวงหาอาหารเหมือนเรานี้แหละ มันก็มีฝูงของมัน เราก็แสวงหาของเราเหมือนกัน แต่มันต่างกันตรงศีลธรรม ถ้ามีศีลมีธรรมนะ เรามาด้วยกัน เรายิ้มแย้มแจ่มใสต่อกัน เราให้โอกาสต่อกัน เราพึ่งพาอาศัยกัน เรามีน้ำใจต่อกัน น้ำใจนี้แหละสำคัญที่สุด เพราะหัวใจนี้ไง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาแผ่บารมี เมตตาธรรมครอบ ๓ โลกธาตุ

หลวงตาท่านบอกเลย เวลาท่านแผ่เมตตาครอบ ๓ โลกธาตุ ครอบ ๓ โลกธาตุ ได้ครอบ ๓ โลกธาตุ แต่เราไม่เอา มันครอบแต่คนดีๆ ใจ มันครอบแต่คนที่หัวใจที่เป็นธรรมใจ มันครอบหัวใจที่รื่นเริงอาหาญใจ มันไม่ครอบหัวใจเราเลย หัวใจขี้ทุขขี้ยาก หัวใจที่มันคิดแต่เหยียบย่ำทำลายตัวเอง มันไม่ครอบหัวใจดวงนี้เลย หัวใจดวงนี้มันทุขขี้มันยากขนาดนั้นนะ เราก็พยายามเปิดหัวใจของเราสิ พัฒนามันขึ้นมาใจ

เวลาท่านแผ่เมตตา มา เออ! ผมด้วย เออ! เราด้วย ใอันนี้แผ่เมตตา มันเลยไปหมดเลย คนอื่นได้หมดเลย เราไม่ได้อยู่คนเดียว ก็เอ็งไม่เปิดหัวใจใจ นี่ใจ ทิฐิมานะของมัน มันมี ดูสุกัททะ สุกัท

ทะไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า   องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน
“ศาสนาไหนดีกว่าดี ศาสนาไหนดีกว่าดี แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าอย่างไร”

“อย่าถามให้มากไปเลย เราจะตายอยู่แล้ว ให้พระอานนทบวช” นั่นไง จนจะตายอยู่แล้ว แต่
เมตตาจน ๓ โลกธาตุมันยังไม่ฟัง มันว่านั่นก็ดีนี่ก็ดี มันยังคิดว่ามันเก่งกว่าเขาละ มันจะมา
วิเคราะห์วิจัยว่าศาสนาไหนดีกว่าศาสนาไหนไง โอ๊ย! กูแน่ กูเก่ง กูยอด กูไม่ฟังใคร ต้องพิสูจน์
ก่อน เลยโง่งอยู่นั่นไง แต่ถ้ามันคิดได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน ถ้าเราไม่ได้
ไปถามวันนี้ เราจะไม่มีโอกาสแล้วนะ ก็เลยไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า “เราไม่มีเวลานะ ศาสนาไหนไม่มีมรรค ศาสนานั้นไม่
มีผลหรอก” มันไม่มีมรรคมีผลของมัน ไม่มีการกระทำของมัน มันจีโม้ ไม่มีความจริงเลย แต่
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระอรหันต์ ให้พระอานนทบวชแล้วพิสูจน์เลย คินั่นองค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพาน สุภัททะเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา เป็นพระอรหันต์องค์
สุดท้ายขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เอวัง